

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urtos/1/2024
Identifikačné číslo spisu:	1024200008
Dátum vydania rozhodnutia:	24.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1024200008.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a členov senátu JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku v trestnej veci odsúdeného D. U. Z. S. Í. F. L. P. I., na neverejnom zasadnutí konanom 24. apríla 2024 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného D. U. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 20. februára 2024, sp. zn. 3Ntc/2/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného D. U. z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „súd I. stupňa“) uznesením z 20. februára 2024, sp. zn. 3Ntc/2/2024 (ďalej tiež „napadnuté uznesenie“), podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, s použitím § 415 ods. 1 Trestného poriadku a § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona zamietol návrh odsúdeného D. U. na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Krajského súdu Eisenstadt, Rakúska republika zo 14. septembra 2022, sp. zn. 45 Hv 40/21k, uznaného a vykonávaného na základe rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2023, sp. zn. 3Ntc/1/2023, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. apríla 2023, sp. zn. 3Urto/5/2023.

Proti tomuto uzneseniu súdu I. stupňa, ihneď po jeho vyhlásení, podal sťažnosť odsúdený, ktorú následne písomne (vlastným podaním - na č. l. 107 spisu) odôvodnil vyslovením pochybnosti o predsedníčke senátu JUDr. Márii Šimkovej, ktorú hodnotil ako neobjektívnu pri rozhodovaní v predmetnej trestnej veci, pričom ďalej namietal, že nemal ani dostatočnú možnosť prezentovať svoj postoj na verejnom zasadnutí. Záverom sa dožaduje, aby vo veci opätovne rozhodoval súd I. stupňa v inom zložení senátu, alebo aby bola jeho trestná vec posudzovaná v Rakúskej republike.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „nadriadený súd“) podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že Krajský súd v Bratislave rozhodol v súlade so zákonom a nepochybil, keď návrh

odsúdeného na jeho podmiennečné prepustenie zamietol.

Súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia konfrontoval hodnotiace závery príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody (Hrnčiarovce nad Parnou) o doterajšom pôsobení odsúdeného v režimových opatreniach výkonu trestu, a poznatky o doterajších osobných pomeroch odsúdeného, so zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie upravenými v § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona a dospel k správnomu záveru o tom, že odsúdený splnil len tzv. formálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie, ktorou je výkon polovice vykonávaného trestu odňatia slobody, k vykonaniu celého trestu by malo dôjsť 28. júna 2025, avšak nesplnil ani jednu z tzv. materiálnych podmienok na taký postup.

K dvom tzv. materiálnym podmienkam pre podmiennečné prepustenie, ktoré musia byť splnené súčasne (stav, keď odsúdený plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život), nadriadený súd v súlade s napadnutým uznesením zdôrazňuje, že pre ich posúdenie je základným a významným (hoci nie jediným) dôkazným podkladom hodnotiaci správa príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený žiadajúci o podmiennečné prepustenie vykonáva trest odňatia slobody.

Súčasťou hodnotiacich kritérií okrem správania sa odsúdeného počas výkonu trestu sú pritom ďalej aj povaha trestnej činnosti, pre ktorú trest (tresty) vykonáva, a taktiež jeho osobné pomery aj z obdobia pred nástupom na výkon trestu.

Primárnym predpokladanom pre podmiennečné prepustenie je však „preukázanie polepšenia“ (prvá materiálna podmienka), ktoré treba chápať v rovine správania sa odsúdeného v režimových podmienkach výkonu trestu odňatia slobody z hľadiska posúdenia, či výkon trestu plní svoj účel (ktorým je primárne prevýchova odsúdeného).

Z hodnotiacej správy ústavu vyplýva, že odsúdený bol doposiaľ jedenkrát disciplinárne potrestaný (1. decembra 2023), pričom disciplinárne odmeny aktuálne vykázané nemá. Správanie a vystupovanie odsúdeného nie je na požadovanej úrovni, má problémy s dodržiavaním ústavného poriadku a so zásadami slušného správania, najmä nerešpektuje príkazy a pokyny referentov režimu, a v prípade nevyhovenia jeho požiadavkám má tendenciu k opozičnému správaniu.

U odsúdeného nie sú prítomné ani výraznejšie aktivity, keď doposiaľ neabsolvoval žiaden rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania, pričom aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa zúčastňoval len sporadicky. Taktiež nie je pracovne zaradený a zúčastňuje sa len podľa potreby do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov oddielu.

Ďalším markantom hodnotiacej správy je skutočnosť, že odsúdený má k svojmu trestnému činu nekritický postoj a je presvedčený, že je vo výkone trestu odňatia slobody neprávom.

Absencia kritického postoja odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti vyplýva aj z jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie, kde sa vulgárnym spôsobom vyjadruje na adresu súdu I. stupňa (č. l. 1), tak aj z jeho prejavu na verejnom zasadnutí súdu I. stupňa, na ktorom neprezentoval svoj kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti, neuviedol, ako sa na ňu s odstupom času pozerá, resp. uviedol, že „všetko je len očiernenie jeho osoby“. V rámci konečného návrhu odsúdený dokonca uviedol, že "akékoľvek rozhodnutie nebude rešpektovať, lebo nie sme v právnom štáte" (č. l. 91).

Na základe uvedeného najvyšší súd konštatuje, že odsúdený žiadnym spôsobom nepreukazuje polepšenie, správa sa skôr neprispôsobivým spôsobom, nezúčastňuje sa pracovných či vzdelávacích aktivít a absentuje u neho kritický postoj k jeho spáchanej trestnej činnosti, v dôsledku čoho je u neho už prvá materiálna podmienka pre podmiennečné prepustenie nenaplnená.

Pri posudzovaní materiálnych podmienok (najmä druhej materiálnej podmienky - „môže sa od neho

očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život") na podmienené prepustenie súčasne nemožno prehliadať, že - výmúč vyššie uvedené odsúdenie - odsúdený sa v minulosti už v 23 prípadoch dostal do konfliktu s trestnoprávnymi normami ako v Slovenskej republike tak v Rakúskej republike, pričom v minulosti už vykonal nepodmienené tresty odňatia slobody, po ktorých zrecidivoval.

Trestná minulosť odsúdeného nachádza svoj odraz aj v hodnotení jeho resocializačnej prognózy ústavom ako nepriaznivej, s ustáleným vysokým rizikom recidívy, neodporúčajúc jeho podmienené prepustenie.

Uvedené skutočnosti nepochybne svedčia v prospech záveru o sklonoch odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti na slobode a o tom, že doposiaľ ukladané tresty nepôsobili na odsúdeného ani prevýchove ani (individuálne) preventívne.

Na mieste je preto v rámci posudzovania materiálnych podmienok na podmienené prepustenie u tohto odsúdeného uplatniť prísnejší náhľad tak, ako ho aj uplatnil súd I. stupňa.

Ďalej je potrebné tiež poukázať na skutočnosť, že obvinený sťažnostnú argumentáciu primárne nesmeruje k správnosti záveru o jeho splnení, či nesplnení materiálnych podmienok na podmienené prepustenie, ale zameriava sa na namietanie objektivity konajúcej predsedníčky senátu.

Tvrdenia uvádzané odsúdeným nevyplývajú z predloženého spisového materiálu a ani ich odsúdený nijakým spôsobom dôkazne nepodporil, v dôsledku čoho ich najvyšší súd hodnotí ako nepresahujúce hodnotu subjektívnych pocitov a ničím nepodložených domnienok.

V prípade odsúdeným namietanej skutočnosti, že v konaní pred súdom I. stupňa sa nemohol vyjadriť, tak tá rovnako zo spisového materiálu nevyplýva, pretože zo zápisnice o verejnom zasadnutí konanom 20. februára 2024 je zrejmé, že mu bolo umožnené sa vyjadriť a aj sa na uvedenom verejnom zasadnutí niekoľkokrát k prejednávanej trestnej veci vyjadril (č. l. 90 - 91).

Nadriadený súd preto dospel k záveru o správnosti napadnutého uznesenia, bez potreby korekcie jeho výroku i dôvodov a úvah, na podklade ktorých k tomuto výroku súd I. stupňa dospel, a ktoré formuloval v odôvodnení napadnutého uznesenia, na ktoré nadriadený súd v podrobnostiach ako na vecne správne odkazuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto sťažnosť odsúdeného proti napadnutému uzneseniu ako nedôvodnú zamietol.

Už odhliadnuc od uvedeného, a preto len marginálne, je mylnou predstavou odsúdeného, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu má nárok len v dôsledku splnenia formálnej podmienky podľa § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, t. j. vykonaním polovice uloženého trestu odňatia slobody. Uvedené ustanovenie Trestného zákona vyžaduje na podmienené prepustenie aj splnenie vyššie rozoberaných materiálnych podmienok, ktoré sa doposiaľ odsúdený ani nepokúša splniť, práve naopak, jeho správanie sa prejavuje presne opozitným spôsobom.

Toto rozhodnutie prijal senát jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.